

Små oplysende, finurlige og tankevækkende mundtlige indlæg til morgensang

Bent Hansen, lærer ved Odense Friskole, har sendt et par eksempler på sine små mundtlige indslag, der kan indgå som krydderi ved morgensamlingen – ved siden af sange, fortællinger, meddelelser, fadervor, eller hvad skolerne nu har tradition for. Er der andre skoler, der har noget lignende – eller eksempler på helt andre former for korte, mundtlige indslag, der knytter sig til dato, årstiden eller bare, hvad der nu falder jer ind, så modtager Friskolebladet det gerne og bringer det videre, hvis der viser sig interesse for at udveksle skolerne imellem.

Mikkelsdag den 29. september

Denne dag blev i gammel tid fejret til ære for ærkeenglen Mikael eller Mikkel, som var en af Guds vigtigste hjælpere mod djævelen. Man ser ham ofte på kalkmalerier, hvor han enten kæmper mod drager, eller står med en stor vægt, for det var også ham, der ved vejning afgjorde hvert enkelt menneskes skæbne, når de var døde. De onde handlinger vejede tungt, og derfor var det vigtigt, hvis man stod sig godt med Skt. Mikael, for så kunne han lægge sin finger i vægtskålen og dermed hjælpe en ind i himlen.

På Mikkelsdag fejrede man også, at høsten var over, og det fejrede man ved en stor høstfest, hvor man lavede menneskefigurer af korn og tog dem med til festen, hvor de blev behandlet, som var de levende mennesker. Der var dog ikke mange piger, som brød sig om at binde det sidste neg, for det bragte ofte uheld. Der var mange historier om piger, som var blevet gift med en ond eller meget gammel mand, måske ville hun hurtigt blive en enke, føde et barn udenfor ægteskabet, eller måske ville barnet dø i barselsengen. Derfor gjorde pigerne alt for at undgå det, og hvis de var heldige, påtog en gammel kone sig opgaven, som ikke risikerede så mange dårligdomme.

Man sørgede også for at lade noget korn ligge ude på marken efter høsten til dyrene og de fattige. Eller som der står i sangen:

Marken er mejet

Tekst: Mads Hansen, 1868

Melodi: Folkemelodi

Marken er mejet, og høet er høstet,
kornet er i laderne, og høet står i hæs.
Frugten er plukket, og træet er rystet,
og nu går det hjemad med det allersidste læs.
Rev vi marken let,
det er gammel ret,
fuglen og den fattige skal også være mæt.
Rev vi marken let,
det er gammel ret,
fuglen og den fattige skal også være mæt.

Kilde: www.historie-online.dk

Venstre

I gamle dage blev man kaldt kejthåndet, hvis man skrev med venstre hånd. Kejtet betyder klodset. Venstre hedder på tysk links og kan også betyde utroværdig, på engelsk hedder det left og kan også betyde tilovers.

På et skib hedder venstre bagbord, fordi roergængerer stod med ryggen til venstre side, når han styrede med styreåren. Bagbord er markeret med rødt lys.

Venstre side i et teater hedder dronningesiden.

Hos militæret giver man venstre hånd, fordi man så kan gøre honnør med højre hånd.

I mange lande er venstre hånd den urene hånd, fordi de ikke har toiletpapir og bruger hånden. Derfor må den venstre hånd ikke bruges til at røre andre mennesker med, og den skal være under bordet, når man spiser – med den højre hånd.

I gamle dage sad kvinderne i den venstre side af kirken.

Vi læser fra venstre mod højre, måske fordi det er nemmest at skrive, når man skriver med højre.

I Odense er de lige husnumre på venstre side. For det gjorde man nemlig også i Paris, hvor byplanlæggerne fra Odense var på studietur.

En konge blev gift til sin venstre hånd, hvis hans kone ikke kom fra en adelig familie.

Hver tiende i befolkningen er venstrehåndet, og de udsættes oftere for skader end højrehåndede. Til gengæld har de også større mulighed for at udvikle deres kreative evner.

I musikken taler man meget om den venstrehåndede generation af guitarister, der revolutionerede guitarspillet. Det var folk som Jimi Hendrix, Paul McCartney, Mark Knopfler og Curt Cobain.

I USA har man et ordsprog: Giv aldrig en kejthåndet revolvermand hånden! Og du kan jo tænke over, hvorfor man ikke skal gøre det!

[Der findes også en om højre]

Ikke et ord om den længste finger!

I kender sikkert mange fingertegn, f.eks. når vi med pegefingern foran munden prøver på at få jer til at tie stille, eller når I med den samme finger viser, at I vil sige noget i timen, eller når man i vrede peger med den, som var den et spyd.

Måske kender I også til det tegn, man laver med højre hånds strakte tommelfinger og pegefinger, for den der ser det, ser det ud som et L, og det kan betyde loser, taber.

Når nogen har vundet, bruger de ofte højre hånds pege- og langefinger og former dermed et V, det kan betyde V for victory, altså sejr. For næsten 800 år siden var England og Frankrig altid i krig med hinanden, den ene krig afløste den anden krig, og derfor blev de under et kaldt for 100-års krigen. Englændernes bedste våben var deres bueskytter, som både kunne skyde langt, præcist og ofte. Det tog omkring 10 år, før en bueskytte var udlært, men så var han til gengæld også dødbringende, og det vidste han så udmærket, at de før et slag altid provokerede franskmændene ved at vise deres pege- og langefinger, for det var de fingre, bueskytten brugte til at holde pilen og spænde buen. Lykkedes det derimod franskmændene at fange en bueskytte, så blev han ikke dræbt, men fik sine to fingre hugget af, for uden de fingre var han værdiløs.

Tommelfingern blev brugt i romerriget, når gladiatorerne kæmpede om deres liv. Var en kamp færdig, kunne publikum bestemme ved at pege tommelfingern opad, om en gladiator måtte overleve eller nedad, hvis han skulle dø.

I Danmark bruger vi stadig tommelfingern, hvis vi mener, at noget er ok eller når vi vil stoppe en bil, man kalder det at blaffe, men i nogle lande skal man være varsom med at bruge tommelfingern på landevejen, fordi her betyder det, at man er løs på tråden.

Man kan i det hele taget komme galt af sted med fingertegn ude i verden. For mange år siden prøvede Rådet for større Færdselssikkerhed at få folk i trafikken til at være lidt venlige, ved at sige tak. Det skulle man gøre ved at lave en cirkel med tommelfingern og pegefingern. Som et slags OK, men på Sicilien betyder det: "I morgen er du død!", andre steder er det et symbol på den del af kroppen, der er længst oppe, når man plukker jordbær.

I dag er det den SYVENDE

Der er syv dage i ugen

Og på den syvende dag i skabelsen, hvilede Gud sig

Sådan står der i Mosebogen, og Moses var jøde og jøderne bruger den syvarmede lysestage

Det var også jøderne, som byggede pyramiderne i Ægypten

Pyramiden er det eneste tilbageblivende af verdens syv vidundere

Ægypten ligger ved Middelhavet, som er et af de syv verdenshave

Og alle rigtige sømænd ved, at den syvende bølge altid er den største

Moderne søfolk sejler med Mærsk, og deres symbol er den syvtakkede stjerne

Gamle søfolk har fra gammel tid navigeret om natten efter de syv himmellegemer, som kan ses med øjet

Den klareste planet hedder Venus, og det er kærlighedens gudinde

Og hun fik ram på Snehvide og prinsen og de syv dværge, men den onde stedmor kiggede kun i spejlet

Og går et spejl i stykker, får man syv års ulykke
En ulykke var det også, at Christian den 7. var sindssyg

Det var Frederik den 7. ikke, ham fik vi grundloven fra, han elskede kvinder og vin

De syv søstre kaldes de syv forskellige slags vine fra Alsace i Frankrig

For meget vin kan gøre en lad, ladhed er en af de syv dødsynder, det er vrede også

Og vrede er fansene fra OB, fordi deres nr. 7, Peter Utaka, ikke kan score

Når man scorer, så kan man være i den syvende himmel

Det kan man også være, når man er forelsket, det er man så ikke, når 7-års krisen kommer

Og partneren måske skiftes ud, fordi man er i tvivl eller i syv sind

Er man i syv sind, så er man ikke sikker, er man ikke sikker, så tror man

Og tror man, så kan man bede de syv bønner i fald - til syvende og sidst - tæl selv efter...